

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

สหภาพยุโรปเคยเป็นคู่ค้าที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย แต่ในปัจจุบันความสำคัญดังกล่าวลดลงเรื่อย ๆ โดยในปัจจุบันปี 2537 ได้ลดความสำคัญเป็นอันดับสี่ เมื่อพิจารณาทางด้านการส่งออก หรือคิดเป็นร้อยละ 14.9 (ตารางที่ 1.1) ทั้งที่ก่อนหน้านี้สหภาพยุโรปเคยเป็นคู่ค้าที่สำคัญเป็นอันดับที่สอง และสินค้าออกของไทยไปสหภาพยุโรปเคยมีส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 20 ในด้านการนำเข้าจากสหภาพยุโรปนั้นปรากฏว่ามีความสำคัญเป็นลำดับที่สอง (ร้อยละ 13.6) โดยมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มอาเซียน (ตารางที่ 1.2) และเมื่อเป็นเช่นนี้จึงเกิดคำถามตามมาว่าเกิดอะไรขึ้นกับการค้าระหว่างประเทศ ระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป โดยเฉพาะทางด้านการส่งออก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากหลายปัจจัยที่น่าจะมีผลกระทบต่อถึงการลดลงของการส่งออกของไทยไปตลาดดังกล่าว เช่น ภาวะความตึงเครียดทางเศรษฐกิจของตลาดสหภาพยุโรปทำให้สหภาพยุโรปซื้อสินค้าออกจากไทยลดน้อยลง ความสามารถทางการแข่งขันของไทยเมื่อเทียบกับคู่แข่งอันดับน้อยลง สหภาพยุโรปเข้มงวดกับการเปิดตลาดมากขึ้น โดยเฉพาะการปรับใช้มาตรการตลาดเดียวยุโรป สินค้าออกของไทยไปสหภาพยุโรปถูกส่งผ่านตลาดอื่นแทน เช่น สิงคโปร์ ผู้ส่งออกไทยไม่ได้สร้างความเข้าใจในการปรับตัวเพื่อรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในตลาดยุโรปเดี่ยว ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลให้การส่งออกไทยไปตลาดยุโรปมีการขยายตัวลดลงในขณะที่การส่งออกโดยรวมของไทยไปตลาดโลกยังมีการขยายตัวที่รวดเร็วอยู่ ทั้งนี้ในปัจจุบันประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกโดยรวมในปี 2537 มากกว่า 1 ล้านล้านบาทแล้ว

การเปลี่ยนแปลงทางด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยรวมถึงการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยกับสหภาพยุโรปนั้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ซึ่งนับได้ว่าการค้าระหว่างประเทศในรอบเกือบ 4 ทศวรรษที่ผ่านมา ตั้งแต่ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจแบบใหม่ ทำให้ภาคเกษตรลดความสำคัญลงไปมากจากที่เคยสำคัญถึงร้อยละ 40 ในปี 2503 มาเป็นร้อยละ 10 ในปี 2536 หรือคิดเป็นเพียง 1 ใน 4 จากที่เคยเป็นมาก่อนหน้านี้ ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นรวดเร็วมาก จากที่เคยสูงถึงร้อยละ 11.7 ในปี 2503 มาเป็นร้อยละ 28 ในปี 2536 ซึ่งนับว่าเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าตัว (ตารางที่ 1.3) นอกจากนี้ในภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยเฉพาะภาคบริการก็มีการเปลี่ยนแปลงการขยายตัวรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วนี้นับว่ามีส่วนสัมพันธ์กับเศรษฐกิจภายนอกเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการมุ่งเน้นการส่งเสริมการส่งออกและดึงดูดเงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศ เพื่อมาทำการลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment หรือเรียกย่อว่า FDI) ในกิจกรรมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่

ประเทศไทยคาดว่าจะเป็นอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านการผลิต การจ้างงาน ส่งเสริมคนไทยทางด้านการประกอบการ ตลอดจนสร้างสะสมเงินตราต่างประเทศ ในลักษณะนี้รัฐบาลจึงได้เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมแบบมุ่งเน้นการส่งออก (export-oriented industrialization) โดยภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมโดยใช้มาตรการต่างๆ โดยให้ภาคเอกชนของประเทศได้มีโอกาสปรับตัวรับกับภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เศรษฐกิจไทยจะเชื่อมโยงกับโลกภายนอก นอกจากหน่วยงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ก็ยังมีหน่วยงานของรัฐสนับสนุนอีกหลายหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น ทำหน้าที่ประสานนโยบายเหล่านี้เพื่อให้เกิดผลจริงจิงในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงานส่งเสริมการส่งออกจากภาครัฐได้รับการตอบสนองดีจากภาคเอกชนภายในประเทศร่วมมือกับภาคเอกชนจากต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในกิจกรรมสาขาต่าง ๆ ทำให้ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทยเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง ประกอบกับศักยภาพที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว และการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลเนื่องมาจากการที่ค่าเงินเยนของญี่ปุ่นและค่าเงินของประเทศกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่โดยเฉพาะเกาหลีใต้และไต้หวันเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกิดระลอกของการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมของประเทศเหล่านั้นมุ่งสู่ประเทศไทย ทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นการส่งออกเกิดขึ้นเป็นปริมาณมากในระบบเศรษฐกิจไทย ส่งผลให้การขยายตัวการส่งออกและการนำเข้าของสินค้าประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นมีผลเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจไทยกับตลาดโลก จนถึงปัจจุบัน

หากจะกล่าวถึงบทบาทของสหภาพยุโรปในช่วงระยะเวลาดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าสหภาพยุโรปส่วนใหญ่จัดอยู่ในฐานะคู่ค้ากับไทยเป็นหลัก โดยสหภาพยุโรปไม่ได้มีการเน้นหนักทางด้านการลงทุนเป็นระลอก เช่นประเทศญี่ปุ่นหรือกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งมีการลงทุนอย่างเห็นเด่นชัด และมีความเกี่ยวเนื่องกับการขยายตัวที่เกี่ยวข้องไปกับการค้าที่เกิดขึ้น ดังนั้นภาพรวมทางการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปจึงอยู่ในฐานะคู่ค้าระหว่างกันและกัน โดยการลงทุนจากตลาดสหภาพยุโรปไม่ได้ส่งผลการขยายตัวทางการค้ามากนัก จากตารางที่ 1.4 ซึ่งแสดงมูลค่าทางการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป ปรากฏว่ามีสัดส่วนมูลค่าด้นน้อยลงเป็นลำดับ โดยเฉพาะทางด้าน การส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรปลดลงตั้งแต่ปี 2536 และ 2537 ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนของการส่งออกเท่ากับร้อยละ 16.6 และ 14.9 ของการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ ในขณะที่การนำเข้าจากสหภาพยุโรปมีมูลค่าลดลงบ้างในปี 2537 ลดลงเหลือร้อยละ 13.6 และทำให้ไทยเริ่มมีการขาดดุลนับตั้งแต่ปี 2536 ถึงปี 2537

การที่สหภาพยุโรปไม่ได้ให้ความสนใจกับประเทศไทยในแง่การลงทุนมากนักเมื่อเทียบกับญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชีย นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บทบาททางการค้าของสหภาพยุโรปกับไทยลดน้อยลง แต่ในอีกด้านหนึ่งเมื่อพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นกับสหภาพยุโรปในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมาพบว่าสหภาพยุโรปมีปัญหาความถดถอยทางเศรษฐกิจ นับจากทศวรรษที่ 1970 ถึงปัจจุบัน ปัญหาการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการว่างงานที่เพิ่มสูงขึ้น ยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้จนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่า

สหภาพยุโรปจะได้พยายามปรับตัวทั้งในนโยบายระดับประเทศและนโยบายในระดับกลุ่ม เช่น ตลาดยุโรปเดียว หรือการมีสหภาพเศรษฐกิจการเงิน ซึ่งโดยรวมเป็นความพยายามที่จะสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นได้

อย่างไรก็ตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปไม่ได้เป็นผลตามที่คาดหมายนัก ทำให้ส่งผลกระทบต่อการนำเข้าที่มาจากต่างประเทศด้วย สหภาพยุโรปมุ่งเน้นการรวมตัวทางเศรษฐกิจจากภายใน ในขณะที่ไม่ได้ให้ความสนใจกับประเทศภายนอกมากนัก เมื่อรวมมาถึงการปรับตัวในระยะหลัง โดยเฉพาะสงครามเย็นลดลง สหภาพยุโรปซึ่งมีการขยายประเทศเป็น 15 ประเทศ นับตั้งแต่รวมออสเตรีย ฟินแลนด์ สวีเดน ตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา รวมไปถึงการที่สหภาพยุโรปต้องมึบทบาทในการช่วยเหลือการปรับเปลี่ยนระบบของประเทศในยุโรป ตอนกลางและยุโรปตะวันออก รวมทั้งรัสเซีย ทำให้ภาระเหล่านี้เป็นผลต่อการค้าระหว่างประเทศของสหภาพยุโรปทั้งสิ้น จากตารางที่ 1.5 การค้าระหว่างสหภาพยุโรปกับประเทศในเอเชียตะวันออกก็พบว่า มีมูลค่าไม่มากนักกับประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มเอเชียตะวันออก สำหรับการค้าไทยกับสหภาพยุโรปไม่มากนักเมื่อเทียบกับการค้าภายในยุโรป อย่างไรก็ตามมูลค่าการนำเข้าจากกลุ่มประเทศจีน และอาเซียนนับว่ามีการขยายตัวที่ใกล้เคียงกัน โดยประเทศไทยคิดเป็นมูลค่า 1 ใน 3 ของประเทศจีน และเป็นอันดับหนึ่งในอาเซียน เทียบเท่ากับสิงคโปร์ โดยมีประเทศไต้หวัน เกาหลีใต้ และฮ่องกง ที่ส่งออกมากกว่าประเทศไทยด้วย (ตารางที่ 1.5)

จากสภาพความเป็นมาดังกล่าวของสหภาพยุโรปและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับประเทศไทย ซึ่งนับได้ว่ามีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป จึงเห็นสมควรที่จะพิจารณาถึงการศึกษาความสามารถในการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างทางการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปยังสหภาพยุโรป
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนด ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการขยายการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทย โดยเฉพาะในบางสินค้าที่สำคัญในสหภาพยุโรป
3. เพื่อเสนอแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายทางการค้าของไทยกับสหภาพยุโรป โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาและความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป ตลอดจนอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นอันจะส่งผลให้ไทยสามารถส่งสินค้าอุตสาหกรรมบางสินค้าที่สำคัญไปยังสหภาพยุโรปได้เพิ่มขึ้น

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1. สินค้าที่จะใช้ในการศึกษาถึงการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมไทยไปสหภาพยุโรปนั้นจะเลือกเฉพาะรายการที่มีความสามารถในการส่งออกอยู่แล้วในเชิงมูลค่าและสามารถจัดลำดับได้ตามหมวดที่ทางการ โดยเฉพาะกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์เป็นผู้จัดทำขึ้นจากข้อมูลการส่งออกของกรมศุลกากร โดยสามารถจำแนกเป็นหมวดสินค้าที่สำคัญได้เป็น 7 หมวดที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ทุนสำรอง (SITC 03713)
2. เสื้อผ้าสำเร็จรูป (SITC 84211, SITC 84222, SITC 8424, SITC 8425, SITC 8426, SITC 84371, SITC 84426, SITC 8451, SITC 8453, SITC 8454)
3. รองเท้าและชิ้นส่วน (SITC 85124, SITC 85125, SITC 8514, SITC 85151)
4. เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ (SITC 7522, SITC 7523, SITC 7527, SITC 7529 SITC 75997)
5. เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ เครื่องวิดีโอ และส่วนประกอบ (SITC 7611, SITC 7621, SITC 7622, SITC 76381, SITC 76943)
6. ของเด็กเล่น (SITC 8942)
7. แผงวงจรไฟฟ้า (SITC 7764)

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาจะอยู่ในช่วงปี 2531-2537 ในการวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรมทางด้านการส่งออกสินค้าไทยไปสหภาพยุโรป และในการศึกษาโดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ และค่าดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏจะใช้ช่วงปี 2531-2536 อันเนื่องมาจากข้อจำกัดของข้อมูล

3 ข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นการเก็บจากข้อมูลทุติยภูมิจาก Microfiche ของ United Nations

1.5 วิธีการศึกษา

เพื่อให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น วิธีการศึกษาในที่นี้จะอาศัยการแบ่งขั้นตอนตามลักษณะโครงสร้างการศึกษาออกเป็น ส่วน ๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 จะตรวจสอบทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้

สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการศึกษานั้น การศึกษานี้จะพิจารณาถึงความสามารถของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรป โดยอาศัยแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share หรือ

เรียกว่า CMS) และการคำนวณดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏ ซึ่งการใช้วิธีการทั้ง 2 ดังกล่าวนี้น่าจะสะท้อนถึงความสามารถในการส่งออกสินค้าไทยไปสหภาพยุโรปได้ในระดับหนึ่ง

สำหรับการตรวจสอบเอกสารนั้นจะอาศัยการตรวจสอบเอกสารที่สำคัญที่ได้มีการศึกษาเรื่องการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปที่ได้มีการพิจารณากันในระยะหลัง ๆ นี้ การตรวจสอบเอกสารดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงฐานะความเป็นไปเกี่ยวกับความสามารถในการส่งออกที่ได้มีการศึกษามา ซึ่งจะทำให้การศึกษานี้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และทำการวิจัยไปได้ในเล่มนี้

ส่วนที่ 2 เพื่อทราบถึงทฤษฎีที่น่าจะใช้ในการศึกษาและตรวจสอบเอกสารเรื่องที่เกี่ยวข้องแล้ว การศึกษานี้จะพิจารณาถึงภาพรวมความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปทั้งทางด้านการส่งออกวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรมทางด้านการส่งออกของไทยไปยังสหภาพยุโรป จะใช้การพิจารณาจากส่วนแบ่งตลาดของสินค้าไทยในตลาดสหภาพยุโรป เปรียบเทียบกับการส่งออกทั้งหมดของไทยในสินค้าเดียวกัน เพื่อให้ทราบถึงการพึ่งพาของสินค้าดังกล่าวในตลาดสหภาพยุโรป โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี 2531-2537 การนำเข้าสินค้าของไทยจากสหภาพยุโรป มาตรการการค้าที่สำคัญ ผลกระทบ

ส่วนที่ 3 การศึกษาในส่วนนี้จะอาศัยการประมวลข้อมูลวิเคราะห์ค่อนข้างมาก เพื่อนำมาปรับใช้กับแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ และปรับใช้กับดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage หรือเรียกว่า RCA) ซึ่งเป็นวิธีการ เทคนิคเชิงปริมาณที่ปรับใช้หลักในการศึกษานี้

ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกของไทยจะใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share หรือที่เรียกว่า CMS) โดยจะครอบคลุมถึงการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป เนื่องจากต้องการอธิบายถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าไทยไปสหภาพยุโรป โดยจะการแบ่งเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงปี 2531-2533 และ 2534-2536

ศึกษาถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบโดยใช้ดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Index หรือเรียกว่า RCA) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจะเป็นปี 2531, 2533, 2534, 2536 ประเทศที่จะทำการศึกษามี สหภาพยุโรป, ไทย, จีน, ฮองกง, เกาหลีใต้, ไต้หวัน, มาเลเซีย, อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์, สิงคโปร์, เวียดนาม ซึ่งมีมูลค่าการค้าของการค้ากับสหภาพยุโรปที่ใกล้เคียงกับประเทศไทย จึงถือได้ว่าเป็นคู่แข่งที่มีการส่งออกที่ใกล้เคียงกัน ยกเว้นประเทศเวียดนาม ซึ่งมีมูลค่าการค้ากับสหภาพยุโรปน้อยแต่ก็เป็นประเทศที่น่าจะให้ความสำคัญ เนื่องจากมีปัจจัยทางค่าจ้างแรงงานที่ถูก

การใช้วิธีการเชิงปริมาณทั้ง 2 แบบนี้ จะสามารถทำให้ได้รับผลการวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้ทำไป ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถนำมาพิจารณารายละเอียดในระดับที่ลึกซึ้งขึ้นสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ได้คัดเลือก ซึ่งน่าจะเป็นการตอบได้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

โดยรวมแล้วผลการวิเคราะห์ในส่วนที่ 2 และ 3 นี้จะนำมาสรุปในส่วนสุดท้าย พร้อมกับสามารถนำเสนอเป็นแนวทางนโยบายของไทยในการเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการส่งออกสินค้าไทยไปยังสหภาพยุโรปได้ต่อไป

1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการรวบรวมข้อมูลนั้น โดยรวมแล้วจะใช้การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิของการส่งออกและนำเข้าของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งนำมาจากกรมศุลกากร โดยกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์เป็นการจัดเป็นหมวดหมู่สำหรับการศึกษานี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้อาศัยแหล่งข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารวิจัย เอกสาร หนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับข้อมูลในเชิงปฐมภูมิซึ่งมาจากการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์นั้นจะใช้เฉพาะบางกรณีที่มีการตรวจสอบข้อมูลในบางเรื่องบางประเด็น

โดยรวมแล้ว การศึกษาด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ น่าจะสามารถตอบคำถามที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในระดับหนึ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.1 โครงสร้างตลาดส่งออกสำคัญของไทย ปี 2531-2537

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศผู้นำเข้า	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537
(1) สหรัฐอเมริกา	80865	111938	133689	154304	185006	202228	239100
	(20.0)	(21.7)	(22.7)	(21.3)	(22.4)	(21.6)	(21.0)
(2) สหภาพยุโรป	84014	99200	127187	150069	161356	155981	169391
	(20.8)	(19.2)	(21.6)	(20.7)	(19.6)	(16.6)	(14.9)
(3) ญี่ปุ่น	64412	87996	101453	131017	144391	159480	194276
	(16.0)	(17.0)	(17.2)	(18.1)	(17.5)	(17.0)	(17.1)
(4) อาเซียน	47116	59487	67068	85914	104824	150210	200569
	(11.7)	(11.5)	(11.4)	(11.8)	(12.7)	(15.5)	(17.6)
รวม (1) - (4)	276407	358621	429397	521304	595577	667898	803336
	(68.4)	(69.4)	(72.8)	(71.9)	(72.2)	(70.8)	(70.6)
ประเทศอื่น ๆ	127162	157694	160416	204145	229066	272964	334266
	(31.5)	(30.5)	(27.2)	(28.1)	(27.8)	(29.0)	(29.4)
รวม	403570	516315	589813	725449	824643	940863	1137602
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บมีหน่วยเป็นร้อยละ

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 1.2 โครงสร้างตลาดนำเข้าสำคัญของไทย ปี 2531-2537

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537
(1) สหรัฐอเมริกา	69557	74672	92074	101783	121218	136047	162063
	(11.4)	(11.3)	(10.8)	(10.6)	(11.7)	(11.6)	(11.8)
(2) สหภาพยุโรป	81297	94089	125746	134044	149019	172319	185820
	(15.8)	(14.2)	(14.7)	(13.8)	(14.4)	(14.7)	(13.6)
(3) ญี่ปุ่น	148905	200937	259208	281665	302373	353505	413321
	(29.2)	(30.3)	(30.4)	(29.4)	(29.3)	(30.2)	(30.2)
(4) อาเซียน	62391	82392	104344	119589	131985	140535	177871
	(12.6)	(12.4)	(12.2)	(12.5)	(12.8)	(12.0)	(13.0)
รวม (1) - (4)	362150	452090	581372	637081	704594	802405	939076
	(70.1)	(68.2)	(68.2)	(66.4)	(68.2)	(68.5)	(68.5)
ประเทศอื่น ๆ	150964	210589	271609	322328	328650	368441	430185
	(29.1)	(31.8)	(31.8)	(33.6)	(31.8)	(31.5)	(31.5)
รวม	513114	662679	852982	959408	1033245	1170846	1369260
	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)	(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บมีหน่วยเป็นร้อยละ

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 1.3 สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศโดยภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ณ ราคาปัจจุบัน

หน่วย : ร้อยละ

สาขาการผลิต	2503	2523	2531	2532	2533	2534	2535	2536
เกษตรกรรม	40.5	25.4	16.2	15.1	12.7	12.7	12.0	9.9
เหมืองแร่	1.2	2.1	1.7	1.7	1.6	1.5	1.5	1.5
อุตสาหกรรม	11.7	19.6	25.8	26.7	27.2	28.4	28.0	28.4
การก่อสร้าง	4.8	5.8	4.8	5.5	6.2	6.7	6.7	7.1
ไฟฟ้าและประปา	0.3	0.9	2.3	2.3	2.2	2.1	2.3	2.4
การคมนาคมและขนส่ง	6.7	6.6	7.5	7.4	7.1	7.0	7.2	7.5
การค้าปลีกและการค้าส่ง	15.8	18.8	17.1	16.7	17.6	16.9	16.6	16.6
การธนาคารและการประกันภัย	1.9	6.1	4.2	4.6	5.5	5.3	6.5	7.3
ที่อยู่อาศัย	2.9	1.1	3.6	3.3	3.0	2.8	2.7	2.6
การบริหารและการป้องกันประเทศ	7.6	4.1	3.6	3.5	3.5	3.4	3.8	3.8
การบริการ	9.5	9.4	13.3	13.3	13.3	12.9	12.8	12.9
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100
	(58.4)	(684.9)	(1559.8)	(1856.9)	(2191.1)	(2519.6)	(2833.3)	(3168.3)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บมีหน่วยเป็นพันล้านบาท

ที่มา : คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 1.4 มูลค่าการค้าของไทยกับสหภาพยุโรป ปี พ.ศ. 2531-2537

หน่วย : ล้านบาท

ปี	มูลค่าส่งออกไป สหภาพยุโรป	มูลค่านำเข้าจาก สหภาพยุโรป	ดุลการค้า
2531	84,014 (20.8)	81,297 (15.8)	2,717
2532	99,200 (19.2)	94,089 (14.2)	5,111
2533	127,187 (21.6)	125,746 (14.7)	1,441
2534	150,069 (20.7)	134,044 (14.0)	16,025
2535	161,356 (19.6)	149,019 (14.4)	12,337
2536	155,981 (16.6)	172,319 (14.7)	-16,338
2537	169,391 (14.9)	185,820 (13.6)	-16,429

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นร้อยละของการส่งออกและนำเข้าทั้งหมด

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.5 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศกลุ่มสหภาพยุโรป กับประเทศใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี 2534-2535

หน่วย : พันล้าน ECU

	มูลค่าการส่งออก		มูลค่าการนำเข้า	
	2534	2535	2534	2535
สหภาพยุโรป	688.1	696.6	702.9	715.9
กลุ่มประเทศอาเซียน	17.2	19.2	20.0	22.2
ไทย	3.8	3.9	5.0	5.6
อินโดนีเซีย	3.2	4.1	3.6	4.3
มาเลเซีย	2.9	3.1	4.4	4.9
บรูไน	0.5	0.4	0.3	0.2
สิงคโปร์	5.7	6.3	5.2	5.6
ฟิลิปปินส์	1.1	1.4	1.5	1.6
ญี่ปุ่น	22.0	20.1	51.8	51.5
จีน	5.6	6.9	15.0	16.8
ไต้หวัน	5.5	6.2	11.0	10.7
ฮ่องกง	5.6	6.9	6.4	5.9
เกาหลีใต้	7.1	6.2	7.8	7.4
เวียดนาม	0.2	0.3	0.2	0.3

ที่มา : Statistical Office of the European Communities

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย